

Tietoa kotiopetuksesta

Sisällysluettelo

Tietoa kotiopetuksesta

    Kotiopetus

Ohje kotiopetuksen valvontaan Orimattilassa

    Ohje kotiopetuksen valvontaan Orimattilassa

Tietoa kotiopetuksesta

Kotiopetus

Kotiopetus ei ole perusopetuslain mukaista opetusta mutta siinä tulee noudattaa Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita (2014).

Oppivelvollisuuden suorittaminen muulla tavoin kuin koulussa ei edellytä lupaa viranomaisilta eli käytännössä kunnan opetustoimelta. Asiasta päättää huoltaja. Huoltajan ilmoitus koululle lapsen siirtymisestä kotiopetukseen riittää.

Ilmoituksen jälkeen huoltaja myös vastaa perusopetuksen oppimäärää vastaavien tietojen saavuttamisesta ja oppivelvollisen edistymisestä. Jos huoltaja laiminlyö velvollisuutensa huolehtia lapsensa oppivelvollisuuden täyttymisestä, hänet voidaan tuomita sakkoon.

Huoltaja vastaa lapsen opintojen järjestelyistä, kuten oppimateriaalien hankkimisesta ja varsinaisesta opiskelusta. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää opetusta kotiopetuksessa olevalle lapselle.

Kunta ei ole velvollinen järjestämään lapselle palveluja tai etuuksia, joihin lähikoulunsa opetukseen osallistuva oppilas on perusopetuslainsäädännön mukaan oikeutettu.

Perusopetuslain 26 §:n mukaan kunnan tulee kuitenkin valvoa oppivelvollisen edistymistä, jos tämä ei osallistu kouluopetukseen. Lainsäädäntö ei sisällä määräyksiä valvonnan käytännön järjestelyistä, vaan niistä päätetään paikallisesti. Yleisenä menettelynä on, että asuinkunta nimeää tutkivan opettajan, jonka tehtävänä on selvittää ja arvioida oppivelvollisen edistymistä.

Todistukset

Mikäli huoltaja haluaa kotiopetuksessa olevan oppivelvollisen saavan opinnoistaan todistuksen, jossa todetaan kotiopetuksessa suoritettujen opintojen ja annetaan sanallinen arvio tai numeroarvosana osaamisen tasosta, on oppivelvollisen osallistuttava perusopetuslain 38 §:n mukaiseen erityiseen tutkintoon.

Perusopetuslain 38 § ei sisällä velvoitetta opetuksen järjestäjälle erityisen tutkinnon järjestämiseen. Jos kunta ei järjestäjä erityisiä tutkintoja, huoltaja voi kääntyä jonkin toisen opetuksen järjestäjän puoleen.

- Orimattilassa huoltaja voi pyytää erityistä tutkintoa. Tutkinnon järjestämisestä päättää sivistystoimenjohtaja rehtoria kuultuaan.

Aiheesta tarkemmin tietoa liitteenä olevassa dokumentissa kotiopetuksen valvonnasta Orimattilassa.

Takaisin kouluun kotiopetuksesta?

Huoltaja voi periaatteessa milloin tahansa ilmoittaa lapsen takaisin kouluun. Erityisesti perusopetuksen päättövaiheessa (vuosiluokat 7 - 9) siitä voi kuitenkin seurata arvioinnin kannalta pulmallisia tilanteita. Päättöarviointi perustuu päättöarvioinnin kriteerien perusteella arvioituun näytettyyn osaamiseen. Monessa oppiaineessa osa osaamistavoitteista on sijoitettu vain yhdelle tai kahdelle päättövaiheen luokka-asteelle. Näiden tavoitteiden mukaisen osaamisen näyttöjen puuttuminen johtaa arvosanan alentumiseen tai pahimmillaan siihen, ettei päättöarviointia pysty suorittamaan.

Ohje kotiopetuksen valvontaan Orimattilassa

Ohje kotiopetuksen valvontaan Orimattilassa

Orimattilan kaupungin perusopetus
Opetustoimen johtoryhmä

KOTIOPETUKSEN VALVONTA
11.9.2020

Texti on suora lainaus Opetushallituksen Internet-sivuilta täydennettynä paikallisilla, Orimattilan koulutoimen käytännöillä. Täydennykset on selkeyden vuoksi kirjoitettu punaisella kirjaimilla. Alleviivaukset ja vihreät tekstit on lisätty selventämään tekstiä.

Kotiopetus

Kotiopetus ei ole perusopetuslain mukaista opetusta mutta siinä tulee noudattaa Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita (2014).

Oppivelvollisuuden suorittaminen muulla tavoin kuin koulussa ei edellytä lupaa viranomaisilta eli käytännössä kunnan opetustoimelta. Asiasta päättää huoltaja. Huoltajan ilmoitus koululle lapsen siirtymisestä kotiopetukseen riittää. Ilmoituksen jälkeen huoltaja myös vastaa perusopetuksen oppimäärää vastaavien tietojen saavuttamisesta ja oppivelvollisen edistymisestä. Jos huoltaja laiminlyö velvollisuutensa huolehtia lapsensa oppivelvollisuuden täyttymisestä, hänet voidaan tuomita sakkoon. Huoltaja vastaa lapsen opintojen järjestelystä, kuten oppimateriaalin hankkimisesta ja varsinaisesta opiskelusta. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää opetusta kotiopetuksessa olevalle lapselle.

- Orimattilassa ilmoitus tehdään sivistystoimenjohtajalle, joka määrittelee valvon koulun.
- Oppilaan tiedot säilyvät ja niitä ylläpidetään koulun oppilastietokannassa (MultiPrimus ja sen käyttöjärjestelmä Wilma) ja kansallisessa Koski-tietovarannossa.

Mitä perusopetuksen oppimäärä sisältää?

Oppivelvollisen on saatava kotiopetuksessa perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot.

Perusopetuksen yleiset tavoitteet on määritellyt valtioneuvoston asetuksessa 422/2012. Opetushallituksen päättämissä Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) määritellään oppiaineista tehtävä, opetuksen tavoitteet ja tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet. Lisäksi perusteissa määritellään tavoitteet, jotka koskevat oppimisympäristöihin ja työtapoihin sekä ohjaukseen, eriyttämiseen ja tukeen ja oppimisen arviointiin liittyviä erityisiä näkökulmia kussakin oppiaineessa.

Perusopetuksen oppimäärä sisältää seuraavia oppiaineita:

• äidinkieli ja kirjallisuus	• fysiikka
• toinen kotimainen kieli, ruotsi tai suomi	• kemia
• vieras kieli	• biologia
• ympäristöoppi	• maantieto
• terveystieto	• liikunta
• uskonto tai elämäntutustieto	• musiikki
• historia	• kuvataide
• yhteiskuntaoppi	• käsityö
• matematiikka	• kotitalous.

Kotiopetuksessa olevan oppivelvollisen ei tarvitse opiskella valinnaisia aineita tai taide- ja taitoaineiden valinnaisia. Huoltajan vastuulla olevan oppivelvollisuusikäiselle annettavan kotiopetuksen ei myöskään tarvitse sisältää oppilainohjausta.

Kotona opiskelevan oppivelvollisen oikeudet ja etuudet